

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 52/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť S. M., štátneho občana Slovenskej republiky, t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom Mgr. M. C., T., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2, 3 a 4, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 2, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-228/BOK-B1-2010, postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 35/2012 a jeho uznesením z 18. júna 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 84/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2012 doručená sťažnosť S. M., štátneho občana Slovenskej republiky, t. č. vo väzbe, vo veci

namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2, 3 a 4, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 2, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru (ďalej len „prezídium Policajného zboru“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-228/BOK-B1-2010, postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 35/2012 a jeho uznesením z 18. júna 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 84/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti takto argumentoval:

„Dňa 23. 12. 2010 bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené sťažovateľovi obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 127 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Tr. zák.…”

Dňa 30. 05. 2012 podala Generálna prokuratúra SR, odbor osobitného určenia, obžalobu na sťažovateľa na Okresnom súde v Trnave za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 127 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Tr. zák. Konanie je vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 2 T/35/2012.

Dňa 18. 06. 2012 Okresný súd Trnava uznesením sp. zn. 2 T/35/2012 podľa § 238 ods. 3 Tr. por., § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. rozhodol o sťažovateľovom ponechaní vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd Trnava uznesením zo dňa 28. 06. 2012, sp. zn. 5 Tos/84/2012.

Okresný súd Trnava dňa 18. 06. 2012 rozhodoval o sťažovateľovom ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby za situácie, kedy sťažovateľovi, ani jeho obhajcovi, nebola doručená bez meškania obžaloba v zmysle ustanovenia § 240 ods. 1 Tr. por.…”

Uvedeným postupom súd znemožnil sťažovateľovi dostatočným spôsobom sa pripraviť na rozhodovanie o ponechaní vo väzbe, nakoľko sťažovateľ nemal vedomosť

o obsahu obžaloby a o skutkoch, ktoré sú mu kladené za vinu. Za daného skutkového a právneho stavu sa sťažovateľ nemohol dostatočne vyjadriť k väzobným dôvodom a ich prípadnej existencii. Obžaloba bola napokon obhajcovi sťažovateľa doručená až dňa 16. 07. 2012, pričom samotnému sťažovateľovi nebola doručená do dnešného dňa...

Svoje rozhodnutie o nedoručení obžaloby na neverejnom zasadnutí súd odôvodnil tým, že je potrebné vyčkať na preklad obžaloby do slovenského jazyka...

Za daných okolností nebola dodržaná zásada kontradiktórnosti, pričom uvedeným postupom bolo sťažovateľovi odopreté právo na obhajobu v konaní o jeho ponechaní vo väzbe...

Okresný súd Trnava v danom prípade neskúmal samostatne dôvody trvania väzby po podaní obžaloby, pričom len odkázal na rozhodnutie vyššieho inštančného súdu o väzbe v prípravnom konaní. Sťažovateľ je toho názoru, že uvedený postup je nezákonný a ústavne neakceptovateľný.

Krajský súd v Trnave svojim uznesením zo dňa 28. 06. 2012 zároveň nereagoval na všetky argumenty sťažovateľa a svoje rozhodnutie odôvodnil pomerne neurčito a vágne... Skutočnosť, že Krajský súd Trnava sa nezaoberal argumentáciou sťažovateľa, považuje sťažovateľ za prejav svojvôle a postup celkom sa vymykajúci zákonnosti, resp. postup v ktorom absentuje zákonné a ústavne konformné odôvodnenie väzby aj v zmysle čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy... Sťažovateľ je toho názoru, že krajský súd nedostatočným spôsobom skúmal hmotné podmienky väzby. Hmotné podmienky väzby nie sú v prípade sťažovateľa dané a navyše neboli ani rozhodnutím okresného súdu, ani rozhodnutím krajského súdu dostatočne odôvodnené a riadne preukázané...

Sťažovateľ poukazuje ďalej na fakt, že Krajský súd Trnava rozhodol o jeho sťažnosti 3 pracovné dni po tom, ako mu bola sťažnosť doručená. Sťažovateľ je toho názoru, že Krajský súd v Trnave sa nemohol dôsledne oboznámiť so spisovým materiálom (obsahujúcim cca 7650 strán) tak, aby mohol objektívne a kvalifikovane rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa a jeho ponechaní vo väzbe a rozhodol bez toho, aby sa dôkladne oboznámil so skutkovým stavom a argumentmi sťažovateľa...

Vo vzťahu k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. sťažovateľ uvádza, že skutočnosť, že je cudzinec a nemá trvalý alebo prechodný pobyt na území SR, nemôže byť dôvodom na jeho vzatie do väzby a držanie v nej, nakoľko podmienka tohto dôvodu väzby

nebola splnená, nakoľko sťažovateľ trvalé bydlisko má, dokonca v rámci EÚ. Vzhľadom na existenciu EÚ a Schengenského priestoru nie je možné, aby súd odôvodňoval existenciu dôvodu väzby skutočnosťou, že sťažovateľ nemá trvalé bydlisko v SR...

Ako vyplýva z doterajšej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, hrozba vysokého trestu môže byť dôvodom na uvalenie útekovkej väzby len v začiatočnom štádiu trestného konania. Sťažovateľ je vo väzbe viac ako 18 mesiacov bez toho, aby k samotným skutočnostiam pre ktoré bolo obvinenie vznesené, pristúpili ďalšie podstatné okolnosti...

Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu v Trnave zo dňa 18. 06. 2012, ako aj z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu Trnava zo dňa 28. 06. 2012 nevyplýva, z akých skutočností súdy vychádzali pri svojom závere, že v mojom prípade hrozí, že budem pôsobiť na spoluobvinených a svedkov. Súdy len vo všeobecnosti a pomerne vágne uviedli, že takáto obava tu existuje...

Vo vzťahu k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažovateľ uvádza, že nie sú dané dôvody väzby v zmysle tohto ustanovenia Tr. por., nakoľko u sťažovateľa nie je naďalej daná obava, že by pokračoval v trestnej činnosti. Trestnej činnosti sa sťažovateľ nedopustil, v predmetnej trestnej veci je nevinný. Nie je pravdou, že by bol v minulosti viackrát trestne stíhaný, ide o zavádzajúce tvrdenia súdov. Za účelom objasnenia svojej nevinu sťažovateľ pri preštudovaní spisového materiálu prostredníctvom svojho obhajcu navrhoval doplnenie vyšetrovania, avšak o jeho návrhoch nebolo do dnešného dna žiadnym spôsobom rozhodnuté a nebol o vybavení jeho návrhov žiadnym spôsobom vyrozumený. Túto skutočnosť považujem sťažovateľ za ďalšiu nezákonnosť v celom rade doterajších nezákonných postupov zo strany súdov a OČTK, čím bolo zásadným spôsobom porušené moje právo na obhajobu.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Základné právo S. M., zaručené čl. 47 ods. 4 a právo zaručené čl. 5 ods. 2, čl. 6 ods. 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Ministerstva vnútra SR, Prezidiom Policajného zboru v konaní vedenom pod spisovou značkou ČVS: PPZ-228/BOK-B1-2010, porušené bolo.

2. Základné právo S. M., zaručené čl. 17 ods. 1, ods. 2 ods. 5, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, a právo zaručené čl. 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. a), písm. b), písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T/35/2012 spočítvajúcim v nedoručení obžaloby a jeho uznesením zo dňa 18. 06. 2012 v spojení s konaním Krajského súdu Trnava v konaní vedenom pod spisovou značkou 5 Tos/84/2012 a jeho uznesením zo dňa 28. 06. 2012, porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 5 Tos/84/2012-7563 zo dňa 28. 06. 2012 a uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 2 T/35/2012 zo dňa 18. 06. 2012 sa zrušujú.

4. Sťažovateľ S. M. sa bezodkladne prepúšťa z väzby.

5. S. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- €, ktoré sú Okresný súd Trnava a Krajský súd Trnava povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd Trnava a Krajský súd Trnava sú povinní uhradiť S. M. náhradu trov konania v sume 269,58 € k rukám jeho právneho zástupcu Mgr. M. C., T. “

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K námietkam sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 4 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 2 a čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru postupom prezídia Policajného zboru

Sťažovateľ v časti sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva na tlmočníka podľa čl. 47 ods. 4 ústavy, práva byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru a práva, aby ako obvinený bol bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru postupom prezídia Policajného zboru v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-228/BOK-B1-2010. Okrem toho sťažovateľ namietal, že nemá vedomosť o tom, akým spôsobom orgán činný v trestnom konaní po skončení vyšetrovania rozhodol o jeho návrhoch na doplnenie vyšetrovania.

Sťažovateľ v súvislosti s týmito námietkami argumentoval, že tým, že mu postupom orgánov činných v trestnom konaní bolo odopierané právo na tlmočníka, nemohol sa všetkými dostupnými zákonnými prostriedkami brániť proti svojmu obvineniu, a teda v konečnom dôsledku náležitým spôsobom uplatniť svoje právo na obhajobu.

Na tomto mieste považuje ústavný súd za dôležité pripomenúť, že v namietanej trestnej veci bola obžaloba na sťažovateľa podaná okresnému súdu 30. mája 2012 (sťažnosť pre namietané porušenie sťažovateľových práv bola ústavnému súdu doručená 7. augusta 2012) a konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

Ústavný súd v obdobných prípadoch uviedol, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, III. ÚS 155/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 155/05).

Ústavný súd konštatuje, že za daného stavu, keďže vec nie je právoplatne skončená, má sťažovateľ v konaní vo veci samej pred všeobecnými súdmi k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu svojich práv a na namietanie procesných pochybení. Z uvedeného dôvodu a s prihliadnutím na princíp subsidiarity ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 186/06).

K námietkam sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 35/2012 a jeho uznesením z 18. júna 2012

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich práv uznesením okresného súdu sp. zn. 2 T 35/2012 z 18. júna 2012, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľ využil ústavnú a zákonnú možnosť a obrátil sa na krajský súd, ktorý na základe podaného opravného prostriedku vo veci konal a rozhodol. Právo krajského súdu preskúmať na základe podanej sťažnosti uznesenie okresného súdu, a poskytnúť tak ochranu sťažovateľovým právam, vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu v sťažovateľovej trestnej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08, III. ÚS 386/09).

Sťažovateľ súčasne namietal postup okresného súdu, a teda prietáhy v rámci trestného konania vedeného pod sp. zn. 2 T 35/2012 v súvislosti s nedoručením obžaloby pred rozhodnutím o jeho ponechaní vo väzbe. Z obsahu sťažnosti a jej petitu je bez pochybností zjavné, že sťažovateľ nenamielal prietáhy v postupe okresného súdu vo veci samej, ale v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na to, že rešpektuje prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok De Wilde et al v. Belgicko z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), respektíve čl. 17 ústavy, pretože predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5

dohovoru a čl. 17 ústavy zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie či ustanovenia čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy garantujúce základné práva na právnu pomoc a na rovnosť v konaní, či čl. 48 ods. 2 garantujúci základné právo na konanie bez prietáhov (obdobne napr. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010). Z tohto pohľadu sa preto sťažnosť v tejto časti javí ako zjavne neopodstatnená.

Úlohou ústavného súdu bolo preskúmať dopad postupu okresného súdu v súvislosti s nedoručením obžaloby sťažovateľovi a jeho obhajcovi pred rozhodovaním o ponechaní vo väzbe na prípadné porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru, obsahom ktorých je aj právo obvinenej osoby predložiť súdu argumenty na svoju obhajobu proti ponechaniu vo väzbe.

Aj keď v danom prípade ide o námietku súvisiacu s postupom súdu prvého stupňa, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu tohto postupu vzhľadom na povahu a charakter sťažovateľovej námietky, ktorú predostrel ako prietáh okresného súdu. V tejto súvislosti zároveň sťažovateľ tvrdil, že tým, že mu nebola doručená obžaloba pred rozhodovaním okresného súdu o zákonnosti jeho väzby, proti pozbaveniu svojej osobnej slobody sa nemohol náležite brániť.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 35/2012 ústavný súd zistil, že sťažovateľove tvrdenia o nedoručení obžaloby pred rozhodovaním o ponechaní vo väzbe, ku ktorému došlo 18. júna 2012, sa zakladajú na pravde. Obžaloba bola totiž jeho právnomu zástupcovi doručená 16. júla 2012 a preklad obžaloby bol jemu samotnému doručený až 8. augusta 2012.

Podľa § 240 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku okresný súd bol povinný bez meškania doručiť obžalobu sťažovateľovi a jeho obhajcovi. Táto okolnosť ma významnú

právnú relevanciu z hľadiska uplatnenia práv obvineného predovšetkým vo veci samej. Pri doručení obžaloby sťažovateľovi a jeho obhajcovi okresný súd nepostupoval promptne, ale pokiaľ ide o otázku poznania podstaty obžaloby a predmetu rozhodovania okresného súdu na neverejnom zasadnutí 18. júna 2012, je zjavné, že sťažovateľ bol v dostatočnej miere s týmito skutočnosťami oboznámený. O tom svedčí obsah zápisnice okresného súdu sp. zn. 2 T 35/2012 z 18. júna 2012, z ktorej vyplýva, že na neverejnom zasadnutí (predmetom ktorého bolo rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku) boli okrem iných prítomní sťažovateľ, jeho obhajca a vzhľadom na to, že sťažovateľ je cudzím štátnym príslušníkom, na úkone bola prítomná aj tlmočnica z jazyka slovinského. Po začatí neverejného zasadnutia predsedníčka senátu oboznámila prítomných s jeho predmetom, obsahom obžaloby a pripojenými spismi. V priebehu neverejného zasadnutia bol vypočutý sťažovateľ a zároveň jeho obhajcovi bolo udelené slovo, aby predstrel argumenty proti ponechaniu sťažovateľa vo väzbe. Z obsahu tejto zápisnice nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že by sťažovateľovi boli upreté práva vyjadriť sa k predmetu rozhodovania alebo aby sťažovateľ neuznal dôvody a podstatu obžalobného návrhu. Nedoručenie obžaloby sťažovateľovi pred rozhodovaním o jeho ponechaní vo väzbe sa nejaví ako také procesné pochybenie okresného súdu, ktoré by malo zásadný vplyv na obsah jeho práv garantujúcich osobnú slobodu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K námietkam sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) dohovoru práv uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 84/2012 z 28. júna 2012

Uznesením krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 18. júna 2012, ktorým bolo rozhodnuté o jeho ponechaní (aj ponechaní spoluobžalovaného) vo väzbe. Okresný súd rozhodol o tom, že sťažovateľ sa ponecháva

vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Poukázal na to, že sťažovateľ je obžalovaný z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona, za čo mu hrozí trest odňatia slobody v trvaní 20 až 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že sťažovateľ a spoluobžalovaný sú cudzími štátnymi príslušníkmi a že je dané dôvodné podozrenie, že sa pokúsia vyhnúť trestnému konaniu pobytom na neznámom mieste. Okrem toho okresný súd uviedol, že zo spisu bolo zistené, že sťažovateľ a spoluobžalovaný páchali rozsiahlu trestnú činnosť s presnými pravidlami a že sťažovateľ sa kontaktoval s utajeným svedkom počas jeho výkonu väzby v Slovinsku aj takým spôsobom, že s ním komunikoval cez okno ústavu na výkon väzby. Okrem toho bolo preukázané, že sťažovateľ a spoluobžalovaný sa už v minulosti pokúsili prepraviť rôzne omamné a psychotropné látky do rôznych štátov Európy a že skutok, za ktorý sú obžalovaní, páchali po dlhšiu dobu a v pokračovaní v páchaní trestnej činnosti im bolo zabránené až obmedzením osobnej slobody na Slovensku.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej dôvodil hlavne tým, že pred rozhodnutím o ponechaní vo väzbe nebola doručená obžaloba ani jemu, ani jeho obhajcovi, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov aj preto, že sa odvoláva na skoršie rozhodnutie krajského súdu. Okrem toho sťažovateľ namietal, že rozhodnutie okresného súdu neuvádza konkrétne skutočnosti odôvodňujúce väzbu a že ňo nie je daný žiaden z dôvodov väzby.

O sťažnosti sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tos 84/2012 z 28. júna 2012 tak, že ju zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd okrem iného uviedol: *„Podľa názoru krajského súdu naďalej trvajú dôvody, pre ktoré boli obvinení vzatí do väzby. Obvineným hrozí v prípade uznania viny vysoký trest, naviac sú obaja cudzími štátnymi príslušníkmi a existuje podozrenie, že obvinení sa pohybovali po viacerých štátoch Európy, čo odôvodňuje obavu, že by mohli – ak by boli prepustení na slobodu – ujsť alebo sa skrývať za účelom vyhýbania sa trestnému stíhaniu. Obaja*

obvinení sú podozriví zo spáchania rozsiahlej trestnej činnosti organizovaným spôsobom s kontaktmi na viaceré osoby, takže hrozí aj obava, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu by sa mohli s týmito osobami skontaktovať za účelom ich ovplyvňovania, a tak mariť objasňovanie skutočností dôležitých pre trestné stíhanie. Trestná činnosť, zo spáchania ktorej sú obvinení dôvodne podozriví, mala byť páchaná počas dlhšieho časového obdobia, obvinení nie sú zamestnaní a nemajú žiadny legálny príjem, čo odôvodňuje obavu, že prepustením z väzby na slobodu, by mohli v páchaní trestnej činnosti pokračovať. Týmto sú naďalej dané dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. Por.“

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu, ústavný súd už pri preskúmaní postupu a uznesenia okresného súdu vyslovil jej zjavnú neopodstatnenosť s odkazom na všeobecnosť týchto ustanovení a potrebu aplikácie špeciálnych ustanovení čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru pri rozhodovaní o zákonnosti väzby.

Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdil, že krajský súd svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočnými skutkovými okolnosťami a podľa jeho názoru v danom prípade nie sú dané žiadne dôvody ospravedlňujúce pozbavenie jeho osobnej slobody a ďalšie ponechanie vo väzbe.

Ústavný súd k uvedenému dodáva, že môže ísť buď o tie dôvody, ktoré sú uvedené v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, alebo tie, ktoré vyplývajú z vnútroštátneho zákonodarstva (v danom prípade z § 71 Trestného poriadku), (m. m. Toth c. Rakúsko z 12. decembra 1991).

Krajský súd, ktorý sa zamietnutím sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, preskúmal zákonnosť sťažovateľovej väzby v dostatočnej miere. Aj keď krajský súd výrok svojho rozhodnutia odôvodnil veľmi stručne, jeho podstatu vystihol. Skutočnosti, ktorými krajský súd odôvodnil útekovú, kolúznú a preventívnu väzbu, sa vzhľadom na dĺžku trvania väzby, ktorá ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu predstavovala takmer 20 mesiacov, ako aj vzhľadom na právnu kvalifikáciu skutku, pri ktorom môže väzba podľa § 76 ods. 6 písm. c) Trestného poriadku trvať až 48 mesiacov a pri splnení podmienok podľa § 76a Trestného poriadku až 60 mesiacov, sú právne akceptovateľné.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedal odpoveď na všetky jeho argumenty, ktoré boli súčasťou sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej konajúci súd nie je povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia dať na každý argument a návrh sťažovateľa podrobnú odpoveď. Všeobecný súd sa musí vysporiadať s tými námietkami, ktoré majú pre vec podstatný význam (napr. I. ÚS 27/2011, III. ÚS 522/2011).

Krajský súd (aj keď nie vyčerpávajúcim spôsobom) poskytol sťažovateľovi dostatočný obraz o skutkových okolnostiach, ktoré podľa jeho názoru opodstatňovali väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (hrozba vysokého trestu a skutočnosť, že je cudzím štátnym príslušníkom). Na tomto mieste považuje ústavný súd za podstatné poukázať na rozsudok vo veci Knebl proti Českej republike (rozsudok z 28. októbra 2010, č. 20157/05, § 68), v ktorom ESLP konštatoval, že v danom prípade hrozil sťažovateľovi vysoký trest odňatia slobody a že v zahraničí mal dostatok kontaktov na to, aby mu uľahčili útek, a preto vyslovil názor, že pokiaľ sa nebezpečenstvo z úteku mohlo v priebehu trestného konania znížiť alebo postupom času sa oslabiť, nemohlo toto nebezpečenstvo zaniknúť úplne. Ústavný súd je zároveň toho názoru, že stručné odôvodnenie krajského súdu aj vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (páchanie trestnej činnosti s kontaktmi na viaceré osoby) a k dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (páchanie trestnej činnosti dlhšiu dobu

a zistenie, že sťažovateľ nie je zamestnaný a nemá žiadny legálny príjem) sa v okolnostiach tohto prípadu a pri aplikácii metódy *in concreto* javia ako ústavne relevantné a udržateľné.

Sťažovateľ súčasne tvrdil, že krajský súd o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu rozhodol 3 pracovné dni potom, ako mu bol predložený spis spolu s opravným prostriedkom, čo podľa jeho názoru znamená, že sa nemohol dôkladne oboznámiť s rozsiahlym spisom, a tým ani objektívne preskúmať zákonnosť jeho väzby. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že Trestný poriadok v ustanovení § 76 a násl. ustanovuje rôzne lehoty, či už lehoty trvania väzby v prípravnom konaní, lehoty trvania väzby v konaní pred súdom, prípadne ustanovuje lehotu na podanie obžaloby v prípade, ak sa končí základná lehota väzby v prípravnom konaní alebo napríklad ustanovuje lehotu 5 pracovných dní (v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o väzbe) na predloženie spisu nadriadenému súdu pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní a podobne. Zároveň aj § 192 ods. 3 a 4 Trestného poriadku ustanovuje lehoty, v rámci ktorých je nadriadený súd povinný rozhodnúť o väzbe. Trestný poriadok však nepočíta so žiadnou lehotou, akú v okolnostiach tohto prípadu uvádza sťažovateľ, keď spochybňuje pripravenosť a objektivitu senátu krajského súdu v lehote 3 pracovných dní od predloženia spisu rozhodnúť o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Je potrebné vychádzať z toho, že orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy sú povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene (§ 2 ods. 6 druhá veta Trestného poriadku). Ak teda krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa v lehote 3 pracovných dní od predloženia spisu, rozhodol promptne a ústavný súd nemá dôvod spochybňovať ním vykonanú prípravu na prijatie rozhodnutia či rýchlosť a s ním spojené dôkladné naštudovanie spisového materiálu (obdobne III. ÚS 97/2011).

Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2013